

Ухвала Вченої ради НаУКМА
протокол №6 від 28 березня 2024 року

3. Про «Методичні вимоги до структури і змісту навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за програмами освіти дорослих у НаУКМА».

Заслухавши і обговоривши інформацію першого віцепрезидента НаУКМА Д.С. Азарова з означеного питання, Вчена рада

УХВАЛИЛА:

1. Схвалити «Методичні вимоги до структури і змісту навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за програмами освіти дорослих у НаУКМА» з урахування змін і доповнень, висловлених під час обговорення (додаток).
2. Рекомендувати президенту НаУКМА С.М. Квіту затвердити «Методичні вимоги до структури і змісту навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за програмами освіти дорослих у НаУКМА».

Голова Вченої ради

І.Г. Лук'яненко

Вчений секретар

Л. І. Кострова

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

**МЕТОДИЧНІ ВИМОГИ
ДО СТРУКТУРИ І ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ДРУГОМУ (МАГІСТЕРСЬКОМУ)
РІВНІ ЗА ПРОГРАМАМИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ У НАЦІОНАЛЬНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

Київ – 2024

1. Загальні положення

1.1. Методичні вимоги до структури і змісту навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за програмами освіти дорослих у Національному Університеті «Києво-Могилянська академія» (далі – Методичні вимоги) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», з урахуванням Вимог до міждисциплінарних освітніх (наукових) програм, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.02.2021 р. № 128, існуючих стандартів вищої освіти, Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. № 977 та відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» (далі – НаУКМА), затвердженого наказом НаУКМА від 14.06.2021 р. № 300, Положення про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти в Національному університеті «Києво-Могилянська академія», затвердженого наказом НаУКМА від 26.01.2024 р. №32, Положення про освіту дорослих в Національному університеті «Києво-Могилянська академія», затвердженого наказом НаУКМА від 10.10.2023 р. №10.

1.2. У цих Методичних вимогах терміни «навчальний план», «кредит ЄКТС», «освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова, міждисциплінарна) програма», «спеціальність (спеціалізація)», «галузь знань», «кваліфікація (кваліфікаційний рівень)», «стандарт вищої освіти», «якість вищої освіти (якість освітньої діяльності)», «внутрішня система забезпечення якості» вжито у значенні, передбаченому чинним національним законодавством.

1.3. Ці Методичні вимоги визначають особливості формування та реалізації навчальних планів, що обумовлені специфікою підготовки здобувачів освіти дорослих на другому (магістерському) рівні, уніфікують їх структуру і зміст.

1.4. Зміст Методичних вимог поширюється на всі навчальні плани підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, які навчатимуться за освітніми програмами для дорослих (далі – ОПД), які можуть бути розроблені в межах однієї чи кількох спеціальностей.

1.5. Ці Методичні вимоги та зміни до них затверджуються Вченою радою НаУКМА за поданням Києво-Могилянської школи професійної та неперервної освіти.

2. Особливості формування навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти за програмами освіти для дорослих

2.1. Виходячи з розуміння, що ОПД спрямовані на реалізацію права особи на неперервне навчання впродовж життя та оволодіння, насамперед, прикладними знаннями, вміннями та навичками для вирішення складних міждисциплінарних завдань в умовах невизначеності, ухвалення проривних рішень та впровадження адаптаційних практик під час війни, повоєнної відбудови України, структура та

зміст навчальних планів таких програм мають формуватися з урахуванням таких особливостей:

- оптимального поєднання академічного навчання, базованого на практико-орієнтованих підходах, з практичною підготовкою та стажуванням на підприємствах, в установах та організаціях за профілем програми;
- практичного, вузькопрофільного і фахового змістовного наповнення освітніх компонентів навчального плану та форм навчальних занять (переважно практикуми, окремі теми і дисципліни іноземною мовою із обов'язковим фаховим семінаром іноземною(-ими) мовою(-ами), навчання на кейсах, експериментальні лабораторії тощо).

2.2. Особливості підготовки здобувачів вищої освіти, передбачені освітніми програми, конкретизуються у навчальних планах (далі – НП) та уточнюються (за необхідності) у робочих навчальних планах (далі – РНП), що дозволяє зафіксувати їх специфіку, врахувати освітні й виробничі потреби здобувачів вищої освіти, рекомендації стейкхолдерів та замовників (якщо програма є корпоративною чи сформована спільно з партнером НаУКМА, про що заявлено у відповідному договорі) та підвищити операційність завдань і результатів навчання, досягнення індивідуальних цілей, самореалізації особистості.

2.3. РНП складаються на основі відповідних навчальних планів на кожен рік підготовки за відповідною освітньою програмою з метою уточнення таких планів в частині графіку теоретичного навчання та практичної підготовки, семестру викладання навчальної дисципліни, внесення інших змін, які не порушують загальну логіку НП і реалізації освітньої програми.

2.4. Індивідуальна траєкторія навчання здобувачів вищої освіти за такими програмами формується через обрання кожним здобувачем переліку навчальних дисциплін професійної/практичної підготовки протягом першого семестру першого року навчання.

2.5. Професійне та особисте спілкування іноземною мовою для випускників таких програм є важливим результатом навчання, тому НП їх підготовки повинен містити дисципліни, які викладаються іноземною мовою та/або іноземну мову профільного спрямування в обсязі не менше 6 кредитів ЄКТС з урахуванням корекційного курсу з іноземної мови (для тих, чий рівень мовних компетентностей потребує вдосконалення), що входить до переліку вибіркових навчальних дисциплін.

3. Специфіка формування навчальних планів підготовки дорослих за міждисциплінарними освітніми програмами

3.1. Оскільки міждисциплінарні освітні програми (далі – МОП) підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти передбачають опанування здобувачами вищої освіти знань й навичок, що належать до кількох спеціальностей однієї або різних галузей знань, НП і РНП

повинні забезпечити програмні результати навчання і компетентності, що зазначені в МОП, відповідати вимогам Стандартів вищої освіти заявлених спеціальностей, а також розкривати унікальний фокус програми, спрямований на міждисциплінарну інтегральну компетентність випускника.

3.2. Структура та зміст НП МОП мають формуватися відповідно до вимог Стандартів вищої освіти і такої специфіки:

- обсяг освітніх компонентів в кредитах ЄКТС, що можуть бути віднесені до відповідних спеціальностей (галузей), та які визначають предметну область МОП, має бути приблизно однаковим; при цьому слід враховувати, що навчальна дисципліна може забезпечувати програмний результат навчання чи компетентність одразу обох спеціальностей, зазначених у відповідних Стандартах вищої освіти;

- освітні компоненти мають формувати сучасні інтегровані знання та інтегральне мислення у здобувачів вищої освіти, тому НП повинен містити більше практичних (семінарських і лабораторних) занять, ніж лекційних;

- атестація здобувачів освіти передбачає написання і публічний захист міждисциплінарної кваліфікаційної магістерської роботи; атестація може відбуватися у формі комплексного атестаційного екзамену зі всіх заявлених спеціальностей, якщо така форма передбачена Стандартами вищої освіти.

4. Структура та зміст навчальних планів підготовки за освітніми програмами для дорослих

4.1. НП підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, які навчаються в НаУКМА за ОПД мають 2 розділи (*Додаток І*).

4.1.1. Розділ 1. «Обов'язкові освітні компоненти та практика» включає навчальні дисципліни і практику загальним обсягом від 46 до 50 кредитів ЄКТС для освітньо-професійних програм і від 64 до 70 кредитів ЄКТС для освітньо-наукових програм. Обсяг кредитів ЄКТС на практичну підготовку може бути більшим, а види практики – уточнюються відповідно до вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю. Навчальний план освітньо-наукової програми обов'язково має включати дослідницьку (наукову) компоненту (для міждисциплінарних програм – міждисциплінарну дослідницьку (наукову) компоненту) обсягом не менше 30% (36 кредитів ЄКТС).

4.1.2. Розділ 2. «Вибіркові освітні компоненти» передбачає навчальні дисципліни професійної та(або) практичної підготовки та може включати дисципліни вільного вибору. За своїм обсягом він не може бути меншим 25% загальної кількості кредитів ЄКТС за відповідною освітньою програмою. Вибіркові освітні компоненти розробляються спільно з замовниками програм, якщо вона формується на замовлення зовнішнього стейкхолдера та спрямовує індивідуальну освітню траєкторію на практичну підготовку й підвищення рівня сформованості спеціальних (фахових) компетентностей. Усі вибіркові освітні компоненти у НП мають однаковий обсяг у кредитах ЄКТС і форму контролю – залік.

4.1.3. Розділ «Атестація» загальним обсягом 17 кредитів ЄКТС для ОПП і 20 кредитів ЄКТС для ОНП. Атестація здійснюється у формі, передбаченій відповідним Стандартом вищої освіти.

4.2. Навчальний рік формується семестрами, які можуть мати зручну для здобувачів послідовність. Тривалість двох семестрів – по 14 тижнів і одного – 7 тижнів. Тривалість екзаменаційних сесій становить 1–2 тижні (виходячи з кількості екзаменаційних форм контролю). Тривалість канікул становить 8–10 тижнів.

4.3. Навчальний час та обсяг дисциплін в НП і РНП обчислюються в кредитах ЄКТС. Один кредит відповідає 30 академічним годинам аудиторних занять і самостійної роботи. Повний навчальний рік становить 60 кредитів ЄКТС. Обсяг кредитів в семестрах може бути гнучким. НП підготовки магістрів за освітньо-професійними програмами становить 90 кредитів (2 700 годин) і 120 кредитів (3 600 годин) за освітньо-науковими програмами.

4.4. Обов'язкові освітні компоненти плануються в обсязі від 3 кредитів ЄКТС, а для вузьких профільних дисциплін – від 1 кредиту. Їхня сумарна кількість, зазвичай, не перевищує 16 на рік.

4.5. Обсяг аудиторних годин викладання навчальної дисципліни може містити лекційні години, години для семінарських і практичних занять або тільки години практикумів. Кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС рекомендована в обсязі однієї третини.

4.6. До загального навантаження здобувача за кожною навчальною дисципліною зараховуються контактні години (лекції, практичні, семінарські заняття, практикуми, консультації), години самостійної роботи, підготовки і здійснення форм контролю (заліку або екзамену).

4.7. Тижневe аудиторне навантаження з обов'язкових, вибіркових дисциплін і практичної підготовки, яка відбувається паралельно з навчальним процесом, не повинне перевищувати 18 годин. Кількість годин на тиждень для викладання дисципліни розраховується за відповідною формулою (Додаток 2).

4.8. Години для проведення заліків та екзаменів не належать до годин, відведених у НП для проведення аудиторних занять і враховуються при обчисленні тижневого аудиторного навантаження.

4.9. Кількість екзаменів в семестрі не може перевищувати 5. У графу «Контроль» НП і РНП вноситься сумарна кількість заліків та екзаменів упродовж вивчення усієї дисципліни.

4.10. Обсяг практичної підготовки у кредитах ЄКТС визначається з урахуванням стандартів вищої освіти. Зміст практичної підготовки здобувачів, які навчаються за МОП, зорієнтований на практичні навички випускника за кожною зі спеціальностей. НП може містити від однієї до трьох практик. Один тиждень практики становить 1,5 кредиту ЄКТС, із них: 15 годин – аудиторні години, 30 годин – самостійна робота здобувача. Якщо практика відбувається паралельно з навчальним процесом, години практики враховуються до аудиторного тижневого навантаження здобувача і розраховуються за фактичними затратами годин (Додаток 3).

*Додаток 1***Структура навчального плану освітньо-професійної програми підготовки здобувачів на другому (магістерському) рівні освіти**

Зведені дані за навчальним планом підготовки на другому (магістерському) рівні вищої освіти			
		<i>Кредити</i>	<i>Години</i>
1.	Обов'язкові освітні компоненти та практика	47 – 50	1410 – 1500
1.1.	<i>Обов'язкові освітні компоненти</i>	44 – 47	1320 – 1410
1.2.	<i>Практика:</i> - практика виробнича - практика переддипломна	3 – 6 ¹	90 – 180
2.	Вибіркові освітні компоненти	23 – 27	690 – 810
3.	Атестація	17	510
	РАЗОМ	90	2700

Структура навчального плану освітньо-наукової програми підготовки здобувачів на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Зведені дані за навчальним планом ОНП підготовки здобувачів на другому (магістерському) рівні вищої освіти			
		<i>Кредити</i>	<i>Години</i>
1.	Обов'язкові освітні компоненти та практика	64 – 70	1920 – 2100
1.1.	<i>Обов'язкові освітні компоненти</i>	55 – 64	1650 – 1920
1.2.	<i>Практика:</i> - практика науково-дослідницька - практика виробнича - практика переддипломна	6 – 9 ¹	180 – 270
2.	Вибіркові освітні компоненти	30 – 36	900 – 1080
3.	Атестація	20	600
	РАЗОМ	120	3600

¹ Обсяг кредитів ЄКТС на практичну підготовку може бути більшим, а види практики – уточнюватися відповідно до вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю.

Додаток 2**Розрахунок тижневого аудиторного навантаження для викладання навчальної дисципліни**

Обсяг тижневого аудиторного навантаження для викладання навчальної дисципліни є цілим числом і розраховується за формулою:

$$K_{\text{год.}} = \frac{\Gamma_{\text{лекц.}} + \Gamma_{\text{сем.}} + \Gamma_{\text{Практ., лаб.}}}{K_{\text{тиж.}}},$$

де:

$\Gamma_{\text{лекц.}}$ – кількість лекційних годин за навчальним планом;

$\Gamma_{\text{сем.}}$ – кількість годин семінарських занять за навчальним планом;

$\Gamma_{\text{практ., лаб.}}$ – кількість годин для проведення практичних і лабораторних занять за навчальним планом;

$K_{\text{тиж.}}$ – розрахункова кількість навчальних тижнів у семестрі.

Кількість годин на тиждень округлюється до цілого числа за математичними правилами.

Додаток 3**Розрахунок обсягу тижневого аудиторного навантаження практичної підготовки здобувача**

Обсяг аудиторного тижневого навантаження практичної підготовки здобувача розраховується по фактичних затратах годин за формулою:

$$K_{\text{год.}} = \frac{\Gamma_{\text{ауд.}}}{K_{\text{тиж.}}},$$

де:

$\Gamma_{\text{ауд.}}$ – кількість аудиторних годин, відведених для проходження практик за навчальним планом;

$K_{\text{тиж.}}$ – кількість тижнів проходження практики.